

Försäkrings- marknaden

Kvartal 3, 2020

Publiceringsdatum: 2020-11-19

Svensk Försäkring

Innehåll

Försäkringsmarknaden

- Diagram 1 Utbetalda försäkringsersättningar, årsvärden per kvartal
- Diagram 2 Premieinbetalningar och BNP, årsvärden per kvartal
- Diagram 3 Årlig procentuell förändring av premieinbetalningar och BNP, årsvärden per kvartal

Skadeförsäkringsmarknaden

- Tabell 1 Inbetalda premier till skadeförsäkringar, miljarder kronor
- Diagram 4 Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag de senaste fyra kvartalen, fördelat per produktområde
- Diagram 5 Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag per produktområde, årsvärden per kvartal
- Diagram 6 Marknadsandelar för skadeförsäkringsföretag/koncerner i procent av årliga premieinkomster
- Diagram 7 Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar de senaste fyra kvartalen
- Diagram 8 Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, årsvärden per kvartal

Pensions- och livförsäkringsmarknaden

- Tabell 2 Inbetalda premier till pensions- och livförsäkringar, miljarder kronor
- Diagram 9 Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar de senaste fyra kvartalen, fördelat per produktområde
- Diagram 10 Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per produktområde, årsvärden per kvartal
- Diagram 11 Marknadsandelar i procent av årliga inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar
- Diagram 12 Livförsäkringssparande, konkurrensutsatta försäkringar, årsvärden per kvartal
- Diagram 13 Livförsäkringssparande fördelat på sparform, konkurrensutsatta försäkringar, årsvärden per kvartal
- Diagram 14 Inflyttat försäkringskapital, konkurrensutsatta försäkringar, årsvärden per kvartal
- Diagram 15 Genomsnittlig totalavkastning på livförsäkringsföretagens tillgångar

Dataunderlag till Försäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen

Underlagen till samtliga diagram och tabeller som presenteras i Försäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen, via följande länk:

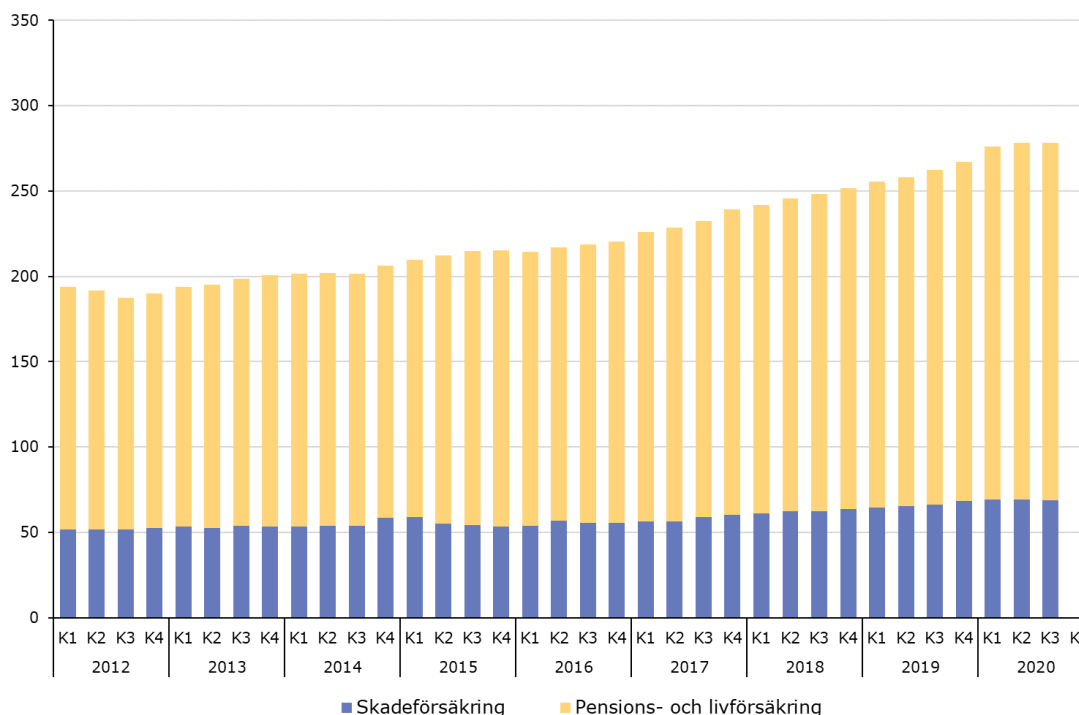
[Dataunderlag till rapporten Försäkringsmarknaden](#)

Försäkringsmarknaden

Försäkringsföretagen betalade ut drygt 278 miljarder kronor i försäkringsersättningar under de senaste fyra kvartalen, det vill säga från och med det fjärde kvartalet 2019 till och med det tredje kvartalet 2020 (se diagram 1). Knappt 210 miljarder kronor (75 procent) betalades ut från pensions- och livförsäkringar, och knappt 69 miljarder kronor (25 procent) betalades ut från olika skadeförsäkringar. Jämfört med motsvarande period föregående år har utbetalningarna från pensions- och livförsäkringar ökat med 7 procent (13,8 miljarder kronor), och utbetalningarna från skadeförsäkringar ökat med 3 procent (2,2 miljarder kronor).

Diagram 1. Utbetalda försäkringsersättningar, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Miljarder kronor

Anm.: I *Pensions- och livförsäkring* ingår både konkurrensutsatta och ej konkurrensutsatta försäkringar. Skadeförsäkring som finns hos livförsäkringsföretagen redovisas i kategorin *Skadeförsäkring*. För livförsäkringsföretag avser utbetalda försäkringsersättningar de utbetalningar som har gjorts till kunder inklusive återköp, utbetald återbäring p.g.a. återköp samt övrig utbetald återbäring. För skadeförsäkringsföretag avser utbetalda försäkringsersättningar de skadeersättningar som har utbetalats till kunder som drabbats av skada. För vissa filialer saknas uppgifter om utbetalda försäkringsersättningar, och diagrammet visar därför en underskattning av utbetalningarna.

Källa: Svensk Försäkring.

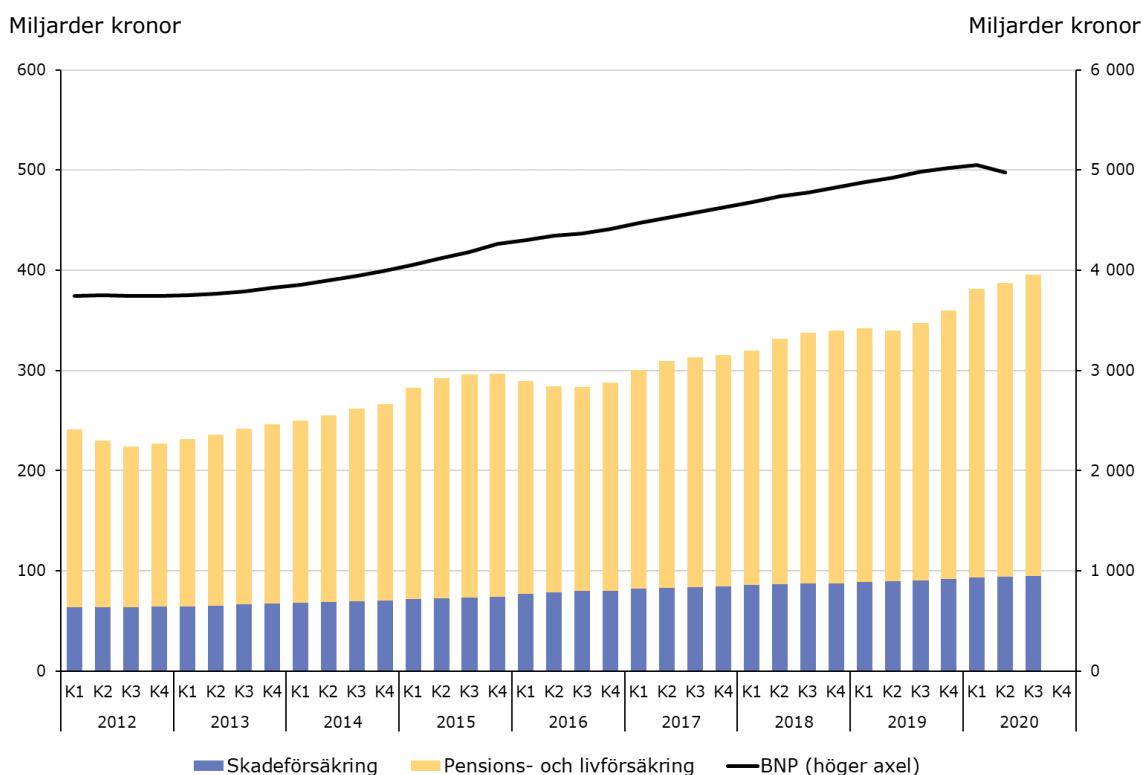
Antal försäkringsföretag i Sverige

Vid slutet av 2019 bestod försäkringsbranschen i Sverige av 341 företag, varav 298 var svenska företag och 43 var utlandsägda filialer som är verksamma i Sverige. Av de svenska företagen så var 38 livförsäkringsföretag, 205 skadeförsäkringsföretag och 55 understödsföreningar.

Tillsammans sysselsätter försäkringsföretagen omkring 22 000 personer i Sverige.

Under de senaste fyra kvartalen betalades det in knappt 396 miljarder kronor till försäkringsföretagen i form av premier till olika försäkringar (se diagram 2). Knappt 301 miljarder kronor (76 procent) av premierna betalades in till pensions- och livförsäkringar, och knappt 95 miljarder kronor (24 procent) betalades in till skadeförsäkringar. Jämfört med motsvarande period förra året har premieinbetalningarna till pensions- och livförsäkringar ökat med drygt 17 procent (44,6 miljarder kronor), och premieinkomsterna för skadeförsäkringar ökat med knappt 4 procent (3,9 miljarder kronor).

Diagram 2. Premieinbetalningar och BNP, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Anm.: Avser premieinkomster för skadeförsäkring och inbetalda premier (premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital) för pensions- och livförsäkring. I *Pensions- och livförsäkring* ingår både konkurrensutsatta och ej konkurrensutsatta försäkringar. Skadeförsäkring som finns hos livförsäkringsföretagen särredovisas i Finansinspektionens tillsynsrapportering sedan 2016K1, och ingår fr.o.m. samma kvartal i kategorin *Skadeförsäkring*. I *Skadeförsäkring* ingår inte premieinkomster för AFA Sjukförsäkring eftersom de har varit negativa vissa perioder på grund av återbetalning av premier. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

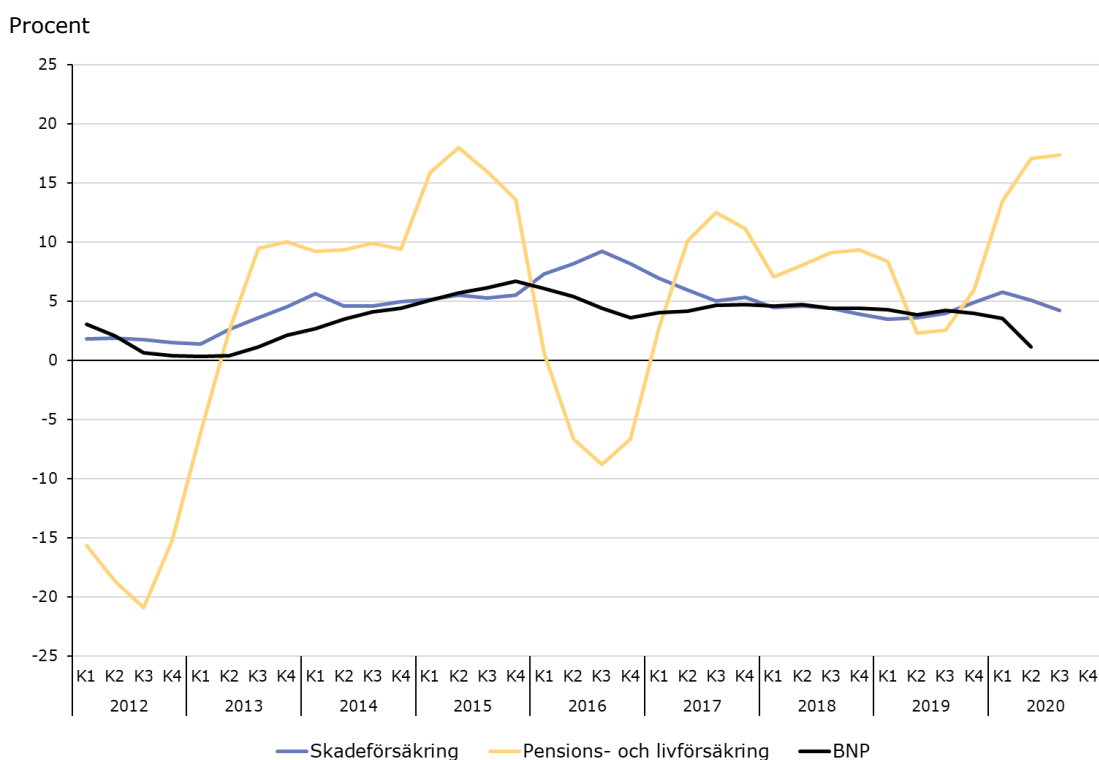
Inbetalda premier och utbetalda ersättningar

Premier för försäkring betalas in i förskott för ett visst försäkringsskydd under en viss tid. Det innebär att det vanligtvis uppstår en fördröjning mellan inbetalning av premie och utbetalning av ersättning för det fall att en skada uppstår.

Premierna ska även täcka driftskostnader och andra kostnader.

Utvecklingen i ekonomin är nära sammankopplad med utvecklingen i premieinbetalningarna till försäkringar; i samband med en konjunkturförstärkning ökar vanligtvis efterfrågan på varor och tjänster, inklusive försäkringar. Särskilt skadeförsäkringspremier och BNP är nära sammankopplade (se diagram 3). Utvecklingstakter för livförsäkringspremier varierar mer eftersom de i högre utsträckning påverkas av strukturella förändringar och förändringar av regelverk och skatter. Sedan 2013 har vi haft en konjunkturförstärkning i Sverige med starka tillväxttal i BNP. Flera konjunkturbedömare – däribland Konjunkturinstitutet – bedömde att konjunkturen mattades av under 2019. I och med corona-pandemin har den ekonomiska utvecklingen försvagats ytterligare.

Diagram 3. Årlig procentuell förändring av premieinbetalningar och BNP, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Anm.: Diagrammet visar årlig procentuell förändring av årsvärden per kvartal avseende premieinkomster för skadeförsäkring och inbetalda premier (premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital) för pensions- och livförsäkring. I *Pensions- och livförsäkring* ingår både konkurrensutsatta och ej konkurrensutsatta försäkringar. Skadeförsäkring som finns hos livförsäkringsföretagen redovisas i kategorin *Skadeförsäkring*. Premieinkomster för AFA Sjukförsäkring ingår inte eftersom de har varit negativa vissa perioder på grund av återbetalning av premier. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Försäkringar och den ekonomiska aktiviteten i Sverige

I Sverige bidrar det privata försäkringssystemet direkt till cirka en procent av BNP. Som statistisk grund för beräkningen av produktionsvärdena för försäkringar används premieinkomster och försäkringsersättningar från Finansinspektionens kvartalsrapporter och försäkringsföretagens årsredovisningar. Försäkringar bidrar till ekonomin även indirekt, genom att de ger ekonomiskt skydd mot olika typer av risker. Det underlättar för individer och företag att agera under ovisshet och reducerar deras behov att spara för oförutsedda utgifter.

Skadeförsäkringsmarknaden

Under de senaste fyra kvartalen, från och med det fjärde kvartalet 2019 till och med det tredje kvartalet 2020, var de totala premieinkomsterna för skadeförsäkringar knappt 95 miljarder kronor.

Ungefär 96 procent – 90,9 miljarder kronor – av premieinkomsterna kan hänföras till skadeförsäkringsföretag (se tabell 1). Även vissa livförsäkringsföretag har skadeförsäkringar, främst i form av sjukförsäkring, olycksfallsförsäkring och sjukvårdsförsäkring; ungefär 4 procent – 3,9 miljarder kronor – av premieinkomsterna för skadeförsäkringar det senaste året gick till livförsäkringsföretagen. Premieinkomsterna till livförsäkringsföretagens skadeförsäkringar ingår inte i den fortsatta redovisningen i denna rapport.¹

Tabell 1. Inbetalda premier till skadeförsäkringar, miljarder kronor

Produktområde	Årsvärden per kvartal		Årlig förändring	
	2019K3	2020K3	Mdr kr	Procent
Skadeförsäkring hos skadeförsäkringsföretag	86,81	90,87	4,06	4,68
Trafik- och motorfordonsförsäkring	31,33	32,38	1,05	3,36
Företags- och fastighetsförsäkring	19,40	20,49	1,08	5,59
Hem- och villaförsäkring	17,73	18,24	0,51	2,86
Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring	11,37	11,84	0,46	4,08
Övriga skadeförsäkringar	6,98	7,93	0,96	13,70
Skadeförsäkring hos livförsäkringsföretag	4,13	3,94	-0,19	-4,52
Olycksfallsförsäkring	0,92	0,79	-0,13	-14,41
Sjukförsäkring	3,02	2,32	-0,71	-23,34
Annan förmögenhetsskada	0,18	0,84	0,65	355,56
Skadeförsäkringar, totalt	90,94	94,82	3,88	4,26

Anm.: I *Skadeförsäkring hos skadeförsäkringsföretag* ingår inte premieinkomster för AFA Sjukförsäkring eftersom de har varit negativa vissa perioder på grund av återbetalning av premier. I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övriga skadeförsäkringar* under *Skadeförsäkring hos skadeförsäkringsföretag* ingår övrig egendomsförsäkring (t.ex. djurförsäkring och produktförsäkring), kredit- och borgensförsäkring, rättsskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring- och avgångsbidragsförsäkring. I *Sjukförsäkring* som redovisas av livförsäkringsföretag ingår även sjukvårdsförsäkring. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

¹ Detaljerade uppgifter finns att hämta i Svensk Försäkrings statistikdatabas: www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/.

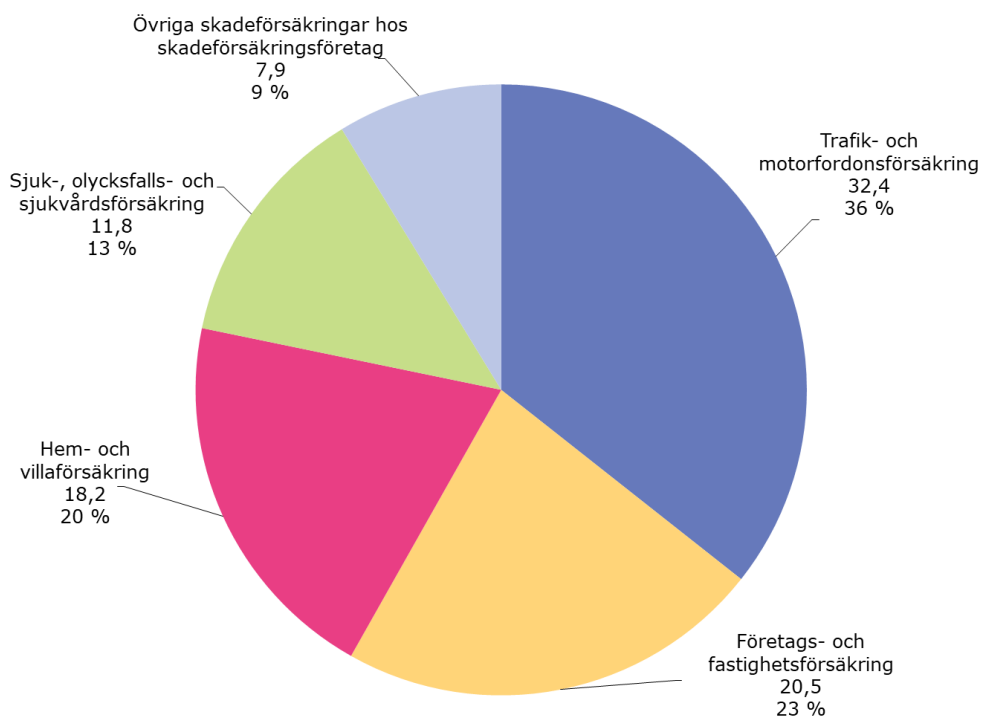
Premieinkomsterna för trafik- och motorfordonsförsäkringar utgjorde mer än en tredjedel (32,4 miljarder kronor) av skadeförsäkringsföretagens premieinkomster under de senaste fyra kvartalen (se diagram 4).

Företags- och fastighetsförsäkringar omfattade omkring en fjärdedel (20,5 miljarder kronor) och hem- och villaförsäkringar omfattade omkring en femtedel (18,2 miljarder kronor) av premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretagen det senaste året.

Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar omfattade 13 procent (11,8 miljarder kronor), och resterande skadeförsäkringar hos skadeförsäkringsföretagen omfattade 9 procent (7,9 miljarder kronor) av premieinkomsterna.

Diagram 4. Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag de senaste fyra kvartalen (2019K4–2020K3), fördelat per produktområde

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Skadeförsäkring som finns hos livförsäkringsföretagen ingår inte. Premieinkomster för AFA Sjukförsäkring ingår inte eftersom de har varit negativa vissa perioder på grund av återbetalning av premier. I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övriga skadeförsäkringar hos skadeförsäkringsföretag* ingår övrig egendomsförsäkring (t.ex. djurförsäkring och produktförsäkring), kredit- och borgensförsäkring, rättsskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring och avgångsbidragsförsäkring. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

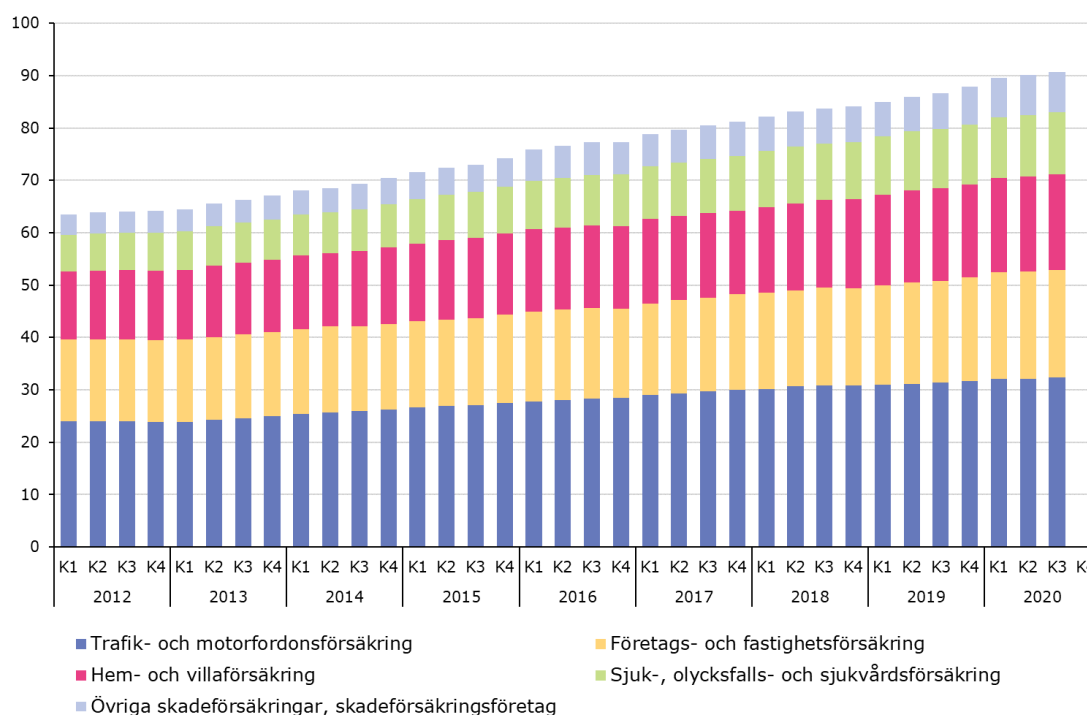

Diagram 5 visar premieinkomster för skadeförsäkringsföretagen i årsvärden per kvartal. Jämfört med motsvarande period föregående år har de sammanlagda årsvisa premieinkomsterna vuxit med drygt 4,1 miljarder kronor – en ökning med knappt 5 procent. Premieinkomsterna för företags- och fastighetsförsäkringar har ökat med 1,1 miljarder kronor (6 procent). Premieinkomsterna för hem- och villaförsäkringar har ökat med 508 miljoner kronor (3 procent). Premieinkomsterna för sjuk- olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar har ökat 464 miljoner kronor (4 procent). Premieinkomsterna för trafik- och motorfordonsförsäkringar, som är det största produktområdet, har ökat med 1,1 miljarder kronor (3 procent).

Premieinkomsterna har ökat stadigt under en längre tid. Sedan 2012 har de årsvisa premieinkomsterna för sjuk- och olycksfallsförsäkringar ökat med 67 procent (4,7 miljarder kronor). Under samma period har premieinkomsterna för hem- och villaförsäkringar ökat med 38 procent (5,0 miljarder kronor), premieinkomsterna för trafik- och motorfordonsförsäkringar ökat med 35 procent (8,4 miljarder kronor) och premieinkomsterna för företags- och fastighetsförsäkringar ökat med 31 procent (4,9 miljarder kronor).

Diagram 5. Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag per produktområde, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Miljarder kronor

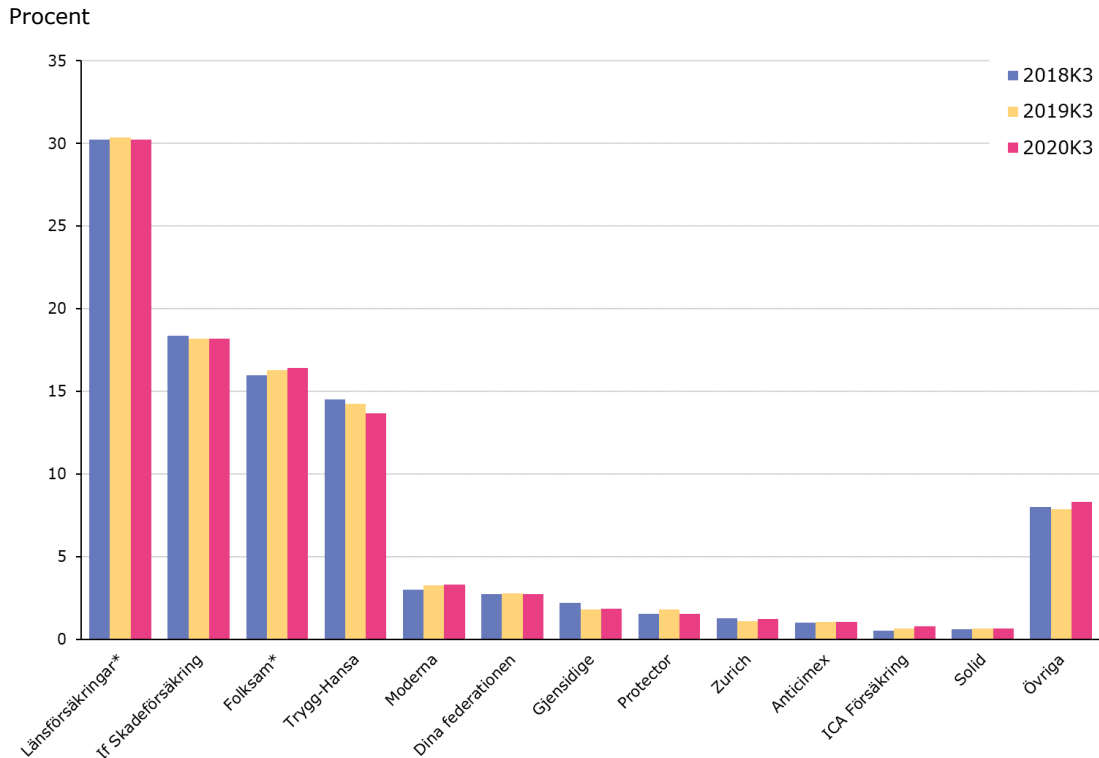

Anm.: Skadeförsäkring som finns i livförsäkringsföretagen ingår inte. Här ingår inte premieinkomster för AFA Sjukförsäkring eftersom de har varit negativa vissa perioder på grund av återbetalning av premier. I Företags- och fastighetsförsäkring ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I Sjuk- och olycksfallsförsäkring ingår även sjukvårdsförsäkring. I Övriga skadeförsäkringar, skadeförsäkringsföretag ingår övrig egendomsförsäkring (t.ex. djurförsäkringar och produktförsäkringar), kredit- och borgensförsäkring, rättsskydds-försäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring samt avgångsbidragsförsäkring. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Under de senaste fyra kvartalen var premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretagen knappt 90,9 miljarder kronor (se tabell 1 ovan). De fyra största skadeförsäkringsföretagen/koncernerna – Länsförsäkringar, If Skadeförsäkring, Folksam och Trygg-Hansa – stod för 79 procent av premieinkomsterna (se diagram 6).

Diagram 6. Marknadsandelar för skadeförsäkringsföretag/koncerner i procent av årliga premieinkomster

Anm.: Diagrammet visar andelar av premieinkomster de senaste fyra kvartalen (rosa staplar) samt för motsvarande årsperioder ett respektive två år tidigare (gula respektive blå staplar). Premieinkomster för livförsäkringsföretagens skadeförsäkringar ingår inte. Premieinkomster för AFA Sjukförsäkring ingår inte eftersom de har varit negativa vissa perioder på grund av återbetalning av premier. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade. Företag med asterisk (*) avser koncernen.

Källa: Svensk Försäkring.

Marknadsandelar i statistikdatabasen

För att se marknadsandelar för olika produktområden inom skadeförsäkringsmarknaden, klicka på följande länk:

[Snabba fakta om försäkringsföretagen](#)

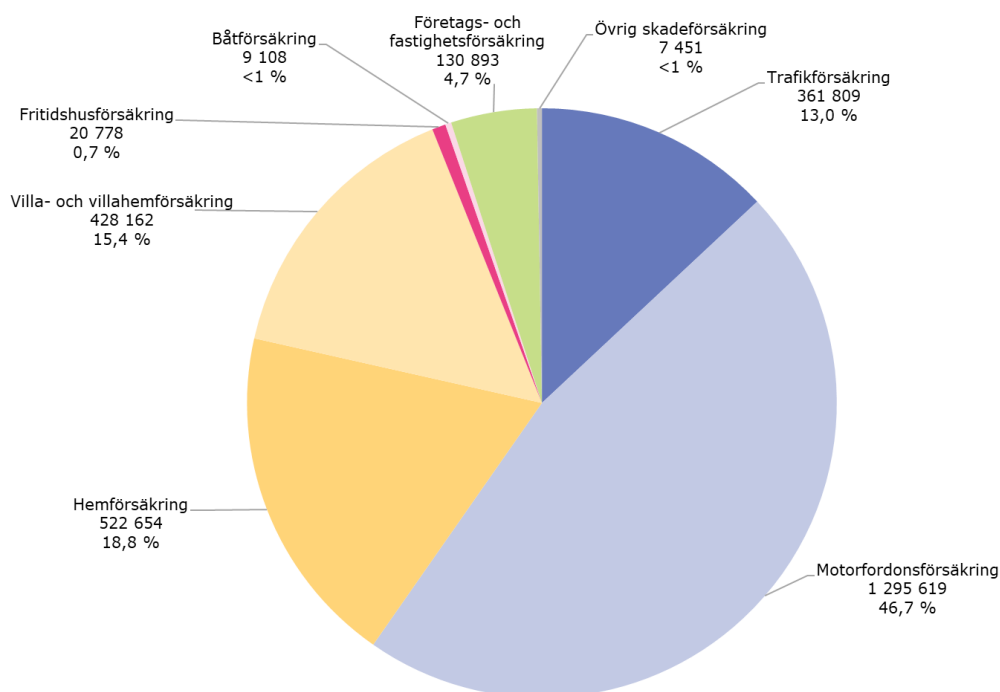
Anmälda skador inom egendomsförsäkringar

Under de senaste fyra kvartalen anmäldes knappt 2,8 miljoner skador inom försäkringar för egendom: motorfordonsförsäkring, trafikförsäkring, hemförsäkring, villahemförsäkring, fritidshusförsäkring, båtförsäkring samt företags- och fastighetsförsäkring (se diagram 7).

Nästan hälften (47 procent) av de anmälda skadorna under det senaste året var inom motorfordonsförsäkring (se diagram 7). Det är framför allt personbilar som skadas och det handlar mest om glasskador, till exempel skador på vindrutor, och vagnskador.² Omkring en tredjedel (34 procent) av de anmälda skadorna var inom hem- och villaförsäkringar.

Diagram 7. Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar de senaste fyra kvartalen (2019K4–2020K3)

Antal anmälda skador och andel i procent

Anm.: Omfattar även skador inom eventuella tilläggsförsäkringar. I *Övrig skadeförsäkring* ingår bl.a. djurförsäkring och produktförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Trafikförsäkringen och kompletterande motorfordonsförsäkringar

Inom EU ska varje motordrivna fordon som brukas i trafik ha en *trafikförsäkring* som skyddar mot vissa skador som sker vid en olycka. För föraren som orsakat olyckan täcks dock inte skador på det egna fordonet. Som kompletterande skydd kan fordonsägaren teckna en separat *motorfordonsförsäkring*.

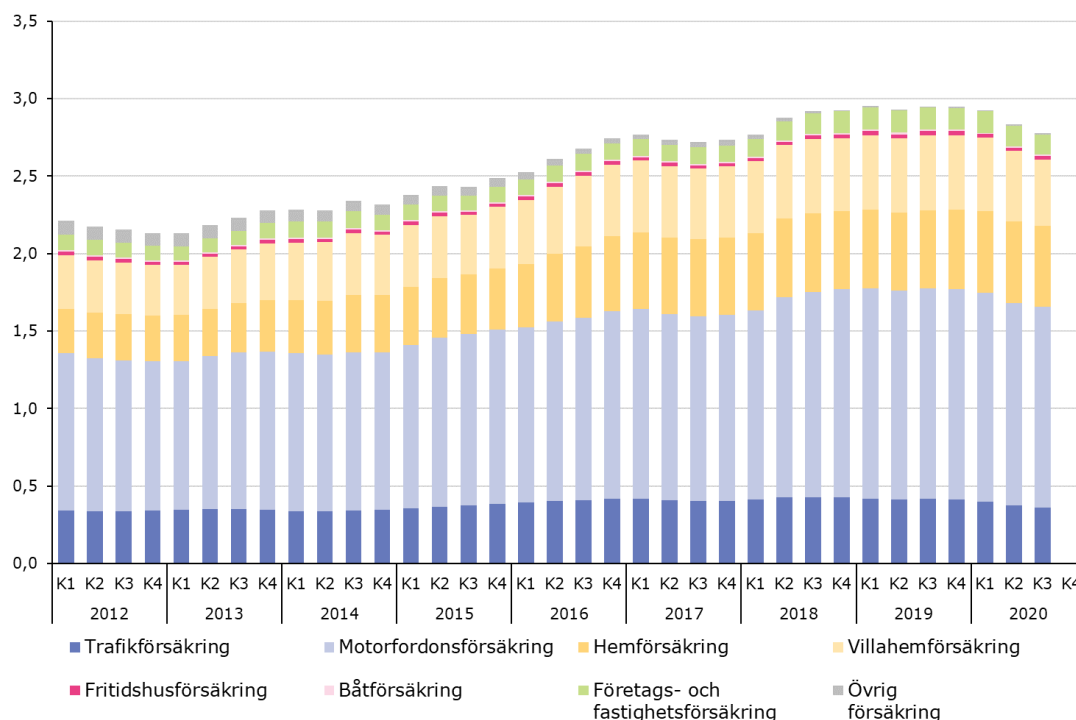
² Statistik fördelat över olika skadearter finns i Svensk Försäkrings statistikdatabas: <https://www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/>.

Under de senaste fyra kvartalen har antalet anmälda skador inom hemförsäkringar ökat med 3 procent (17 400 skadeanmälningar) jämfört med motsvarande period för ett år sedan. När det gäller övriga egendomsförsäkringar så har däremot antalet skadeanmälningar minskat på årsbasis. Antalet anmälda skador inom villahemförsäkringar har minskat med 11 procent (53 700 skadeanmälningar), antalet anmälda skador inom fritidshusförsäkringar har minskat med 24 procent (6 600 skadeanmälningar) och antalet anmälda skador inom båtförsäkringar har minskat med 18 procent (2 000 skadeanmälningar). Antalet anmälda skador inom trafik- och motorfordonsförsäkringar har minskat med 7 procent (116 700 skadeanmälningar) och antalet skador inom företags- och fastighetsförsäkringar har minskat med 8 procent (11 700 skadeanmälningar) på årsbasis.

Sett över lite längre tid så har däremot antalet anmälda skador inom egendomsförsäkringar ökat markant. Sedan 2012 har antalet anmälda skador ökat med 29 procent, från knappt 2,2 miljoner till knappt 2,8 miljoner skadeanmälningar årsvis (se diagram 8).

Diagram 8. Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Antal miljoner skadeanmälningar

Anm.: Omfattar även skador inom eventuella tilläggsförsäkringar. I Övrig skadeförsäkring ingår bl.a. djurförsäkring och produktförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Hemförsäkring, villaförsäkring och villahemförsäkring

Hemförsäkring täcker alla saker som försäkringstagaren äger, hyr eller lånar för sitt privata bruk. Husägare kan som komplement till hemförsäkringen teckna en villaförsäkring som täcker skador som kan uppkomma på själva fastigheten eller tomten. En villahemförsäkring är en kombinerad hemförsäkring och villaförsäkring.

Pensions- och livförsäkringsmarknaden

Knappt 301 miljarder kronor betalades in i premier till pensions- och livförsäkringar från och med det fjärde kvartalet 2019 till och med det tredje kvartalet 2020. Av dessa inbetalningar så gick knappt 268 miljarder till konkurrensutsatta försäkringar (se tabell 2).

Av de inbetalda premierna till konkurrensutsatta försäkringar så gick den största delen – knappt 155 miljarder kronor (58 procent) – till tjänstepensionsförsäkringar, varav ungefär hälften – drygt 77 miljarder kronor – gick via valcentraler (se även diagram 9).

Tabell 2. Inbetalda premier till pensions- och livförsäkringar, miljarder kronor

Produktområde	Årsvärden per kvartal		Årlig förändring	
	2019K3	2020K3	Mdr kr	Procent
Konkurrensutsatta försäkringar	236,23	267,79	31,56	13,36
Tjänstepensionsförsäkring	146,13	154,89	8,76	5,99
Via valcentral	73,17	77,25	4,08	5,57
Utanför valcentral	72,96	77,64	4,68	6,41
Privat livförsäkringssparande	81,89	104,40	22,52	27,50
Privat kapitalförsäkring	80,15	102,79	22,64	28,25
Privat pensionsförsäkring	1,74	1,62	-0,12	-7,03
Övrig konkurrensutsatt livförsäkring	8,21	8,49	0,28	3,45
Ej konkurrensutsatta försäkringar	20,16	33,21	13,05	64,73
Tjänstepensionsförsäkring utanför valcentral	17,18	30,16	12,98	75,53
Övrig ej konkurrensutsatt livförsäkring	2,98	3,05	0,07	2,37
Pensions- och livförsäkringar, totalt	256,39	300,99	44,61	17,40

Anm.: Tabellen visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I Övrig konkurrensutsatt livförsäkring ingår premiebefrielseförsäkring, grupplivförsäkring och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. I Övrig ej konkurrensutsatt pensions- och livförsäkring ingår premier för viss sjukförsäkring och grupplivförsäkring, som inte är utsatta för konkurrens. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Konkurrensutsatta försäkringar och valcentraler

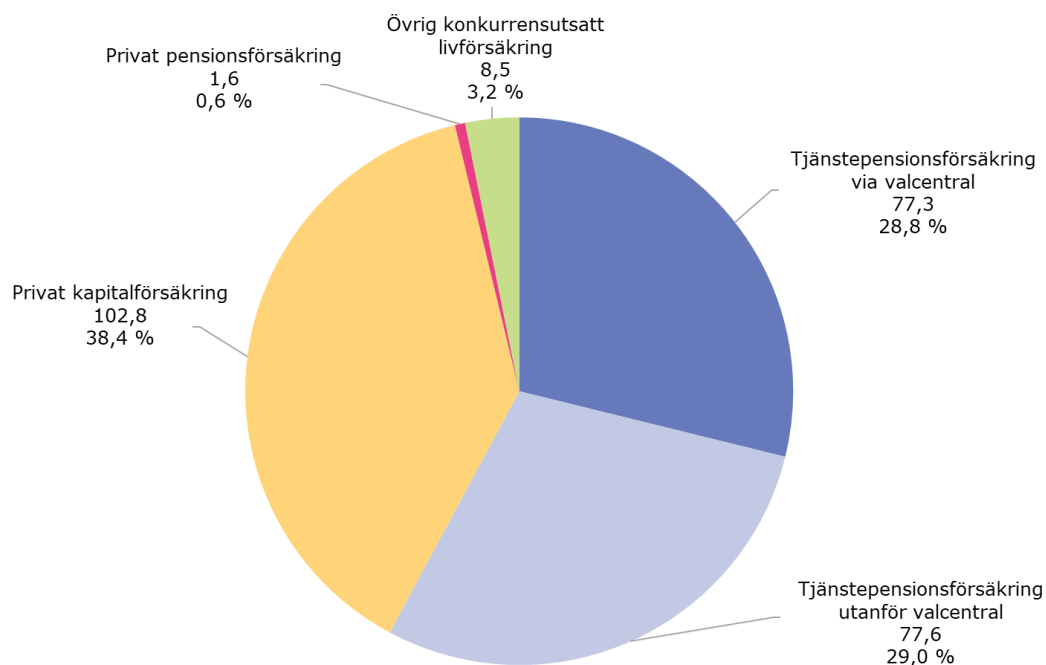
En *konkurrensutsatt försäkring* innebär att arbetsgivare eller anställd kan välja mellan flera försäkringsgivare. Det finns ej konkurrensutsatta tjänstepensionsförsäkringar, där denna möjlighet inte finns. Dessutom räknas Alectas sjukförsäkringspremier och samtliga av AFA Livförsäkrings premier som ej konkurrensutsatta.

Med *tjänstepensionsförsäkring via valcentral* avses en tjänstepensionsförsäkring där den anställde själv kan välja försäkringsgivare via en valcentral som förmedlar premien från arbetsgivaren till försäkringsgivaren.

Olika kollektivavtalsområden har olika valcentraler. Premier för kollektivavtalade tjänstepensionsförsäkringar kan också förmedlas utanför valcentraler.

Diagram 9. Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar de senaste fyra kvartalen (2019K4–2020K3), fördelat per produktområde

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Diagrammet visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig konkurrensutsatt livförsäkring* ingår premiefrielse-, gruppliv- och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Tjänstepension och tjänstepensionsförsäkring

Tjänstepension kan betalas av arbetsgivare som ett komplement till den allmänna pensionen. Ungefär 90 procent av alla anställda i Sverige har tjänstepension. I de fall arbetsgivaren erbjuder tjänstepension så är det vanligt att pensionsåtagandet sker via en *tjänstepensionsförsäkring*, vilket ger arbetsgivaren rätt till skatteavdrag.

Tjänstepension upphandlas i de flesta fall i kollektivavtal mellan fack och arbetsgivare. De flesta tjänstepensionsförsäkringar innebär att individen kan välja sparform själv, för hela eller delar av kapitalet, via valcentraler. För en annan del av tjänstepensionerna så har kollektivavtalsparterna valt sparform. Vissa arbetsgivare har inte kollektivavtalade tjänstepensioner; arbetsgivaren kan i sådana fall välja att teckna eget – individuellt – tjänstepensionsavtal.

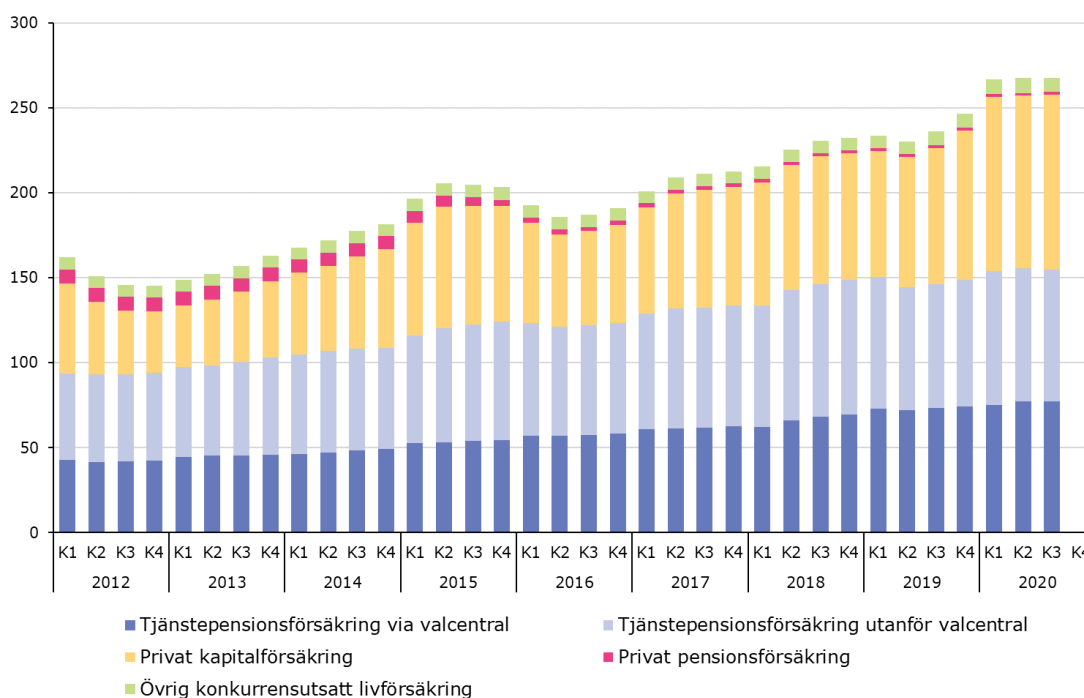
Diagram 10 visar årsvisa premieinbetalningar till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar. Jämfört med motsvarande årsperiod föregående år har de sammanlagda premieinbetalningarna vuxit med 31,6 miljarder kronor – en ökning med 13 procent.

Premieinbetalningarna till tjänstepensionsförsäkring via valcentraler ökade med knappt 4,1 miljarder kronor (6 procent) de senaste fyra kvartalen, jämfört med motsvarande period förra året. Inbetalningarna till tjänstepensionsförsäkring utanför valcentraler ökade samtidigt med knappt 4,7 miljarder kronor (6 procent).

De inbetalda premierna till privat kapitalförsäkring ökade med knappt 22,6 miljarder kronor (28 procent) under de senaste fyra kvartalen. Inbetalningarna till privat pensionsförsäkring minskade kraftigt inför att avdragsrätten avskaffades 2016, och har sedan dess legat på ungefär oförändrad nivå.

Diagram 10. Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per produktområde, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Miljarder kronor

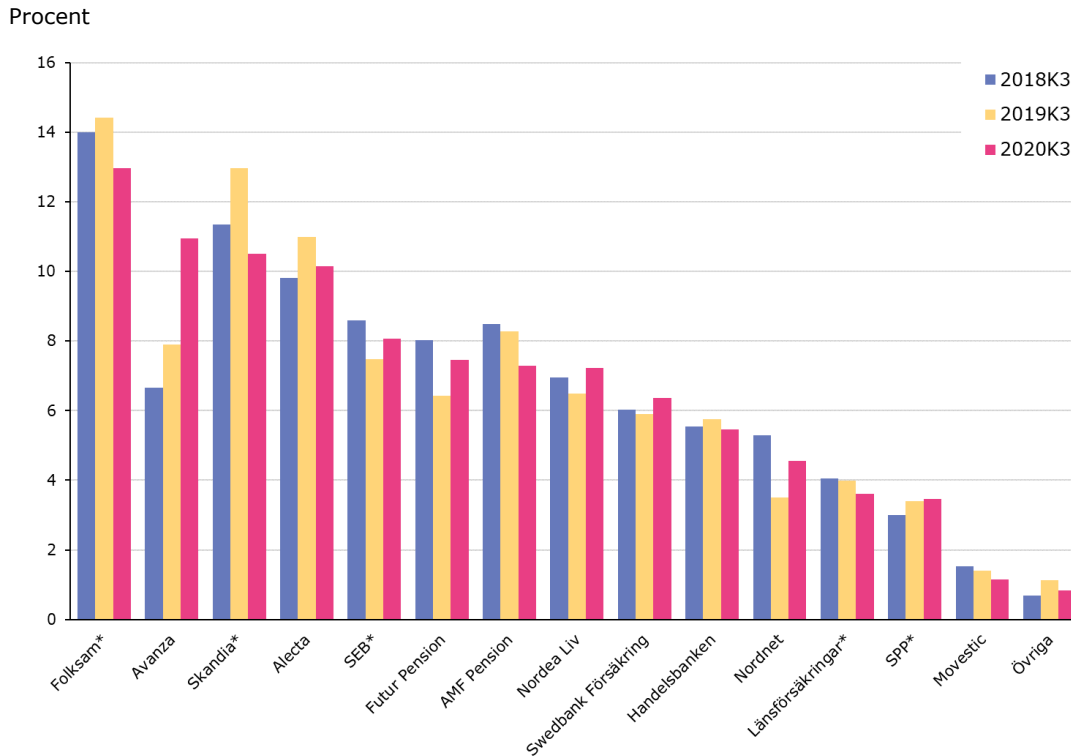

Anm.: Diagrammet visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig konkurrensutsatt livförsäkring* ingår premiebefrielseförsäkring, grupplivförsäkring och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. Uppgifterna i diagrammet täcker inte hela den konkurrensutsatta marknaden; t.ex. saknas den valbara delen inom det statliga tjänstepensionsavtalet PA 16 som placerats hos Kåpan Pensioner, och som enligt statistik från SPV omfattar premieinbetalningar om drygt 2,3 miljarder kronor för de fyra senaste kvartalen. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Under de senaste fyra kvartalen var premieinbetalningarna till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar kappt 268 miljarder kronor (se tabell 2 ovan). Nästan hälften (45 procent) av de inbetalda premierna gick till Folksam, Avanza, Skandia och Aleccta (se diagram 11).

Diagram 11. Marknadsandelar i procent av årliga inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar

Anm.: Diagrammet visar andelar av inbetalda premier till konkurrensutsatta försäkringar de senaste fyra kvartalen (rosa staplar) samt för motsvarande årsperioder ett respektive två år tidigare (gula respektive blå staplar). I inbetalda premier ingår inte uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. Skadeförsäkring inom livförsäkringsföretagen ingår inte. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade. Företag med asterisk (*) avser koncernen.

Källa: Svensk Försäkring.

Marknadsandelar i statistikdatabasen

För att se marknadsandelar för olika produktområden inom livförsäkringsmarknaden, t.ex. för tjänstepensionsförsäkringar, klicka på följande länk:

[Snabba fakta om försäkringsföretagen](#)

Livförsäkringssparande

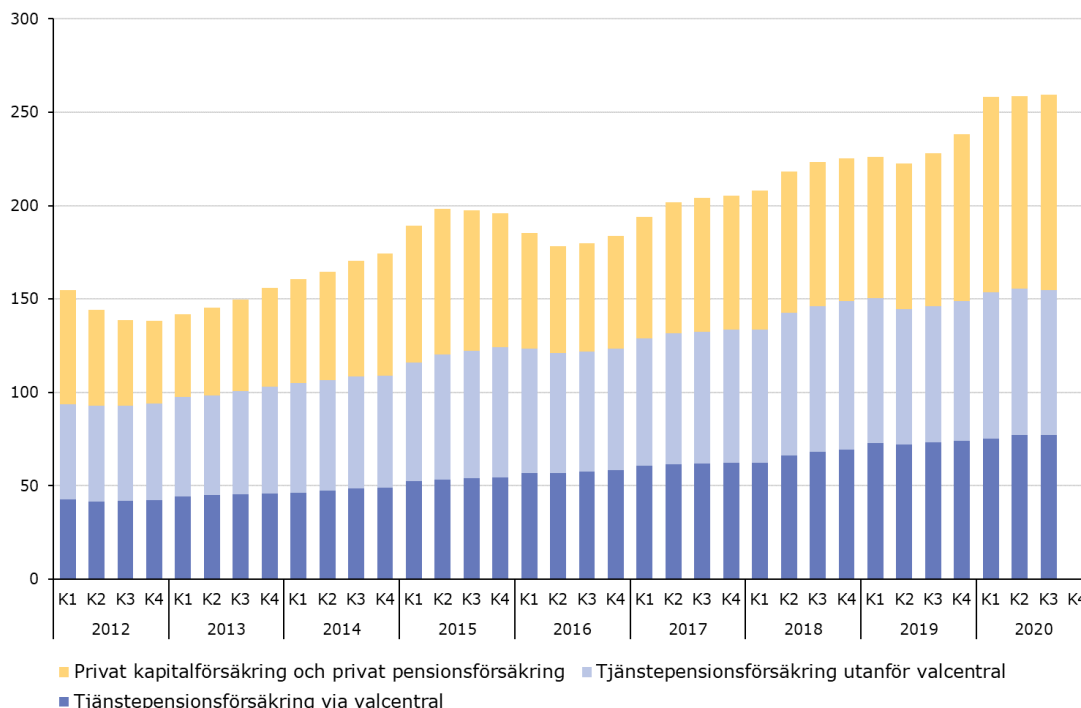
Av de knappt 268 miljarder kronor som betalades in i premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar under de senaste fyra kvartalen (se tabell 2 ovan) så avser majoriteten – 259 miljarder kronor – ett livförsäkringssparande i form av tjänstepensionsförsäkringar, privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar. De resterande knappt 9 miljarderna är inbetalningar till bland annat premiefrielseförsäkringar, grupplivförsäkringar och sjukförsäkringar.

Sparande i tjänstepension utgör knappt 60 procent av det konkurrensutsatta livförsäkringssparandet, varav ungefär hälften (cirka 30 procentenheter) betalas in via valcentraler (se diagram 12). Drygt 40 procent av livförsäkringssparandet utgörs av privat sparande i privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar.

Sparandet i tjänstepensionsförsäkringar har ökat trendmässigt över en längre tid. Det privata livförsäkringssparandet varierar mer, men har även det ökat kraftigt i ett längre perspektiv.

Diagram 12. Livförsäkringssparande, konkurrensutsatta försäkringar, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Miljarder kronor

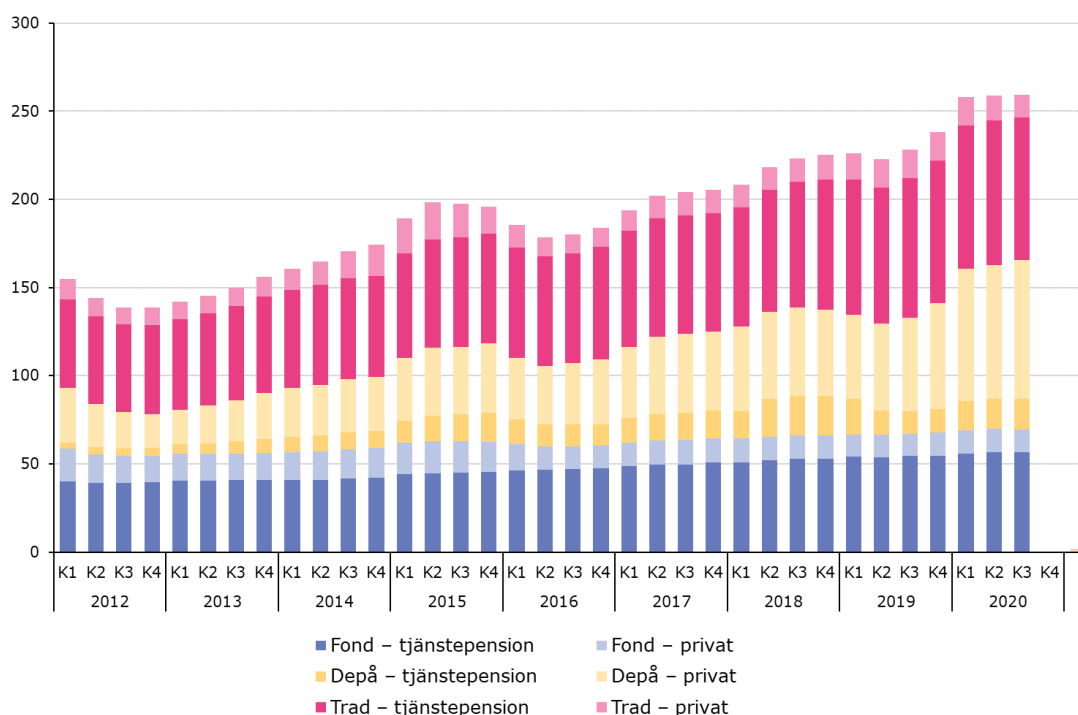
Anm.: Avser inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Livförsäkringssparande kan ske i traditionell försäkring, fondförsäkring eller depåförsäkring. Under de senaste fyra kvartalen placerades 36 procent i traditionell försäkring, 37 procent i depåförsäkring och 27 procent i fondförsäkring (se diagram 13). Majoriteten (52 procent) av sparandet i tjänstepensionsförsäkringar skedde som traditionell försäkring, medan majoriteten (75 procent) av det privata livförsäkringssparandet skedde som depåförsäkring.

Diagram 13. Livförsäkringssparande fördelat på sparform, konkurrensutsatta försäkringar, årsvärden per kvartal, 2012–2020

Miljarder kronor

Anm.: Avser inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I "privat" ingår privat kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Traditionell försäkring, fondförsäkring och depåförsäkring

Vid *traditionell försäkring* väljer försäkringsföretagen hur kapitalet ska förvaltas, och de bär den finansiella risken. Traditionell försäkring kan vara förmånsbestämd respektive premiebestämd. Med *förmånsbestämd försäkring* avses försäkring för vilken förmånen bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen. Med *premiebestämd försäkring* avses försäkring för vilken premien bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.

Med *fondförsäkring* avses en livförsäkring vars premier enbart får placeras i fondandelar. Försäkringstagaren anvisar själv hur premier och avkastning placeras i en eller flera fonder. Fondandelarna ägs av försäkringsföretaget för försäkringstagarens räkning.

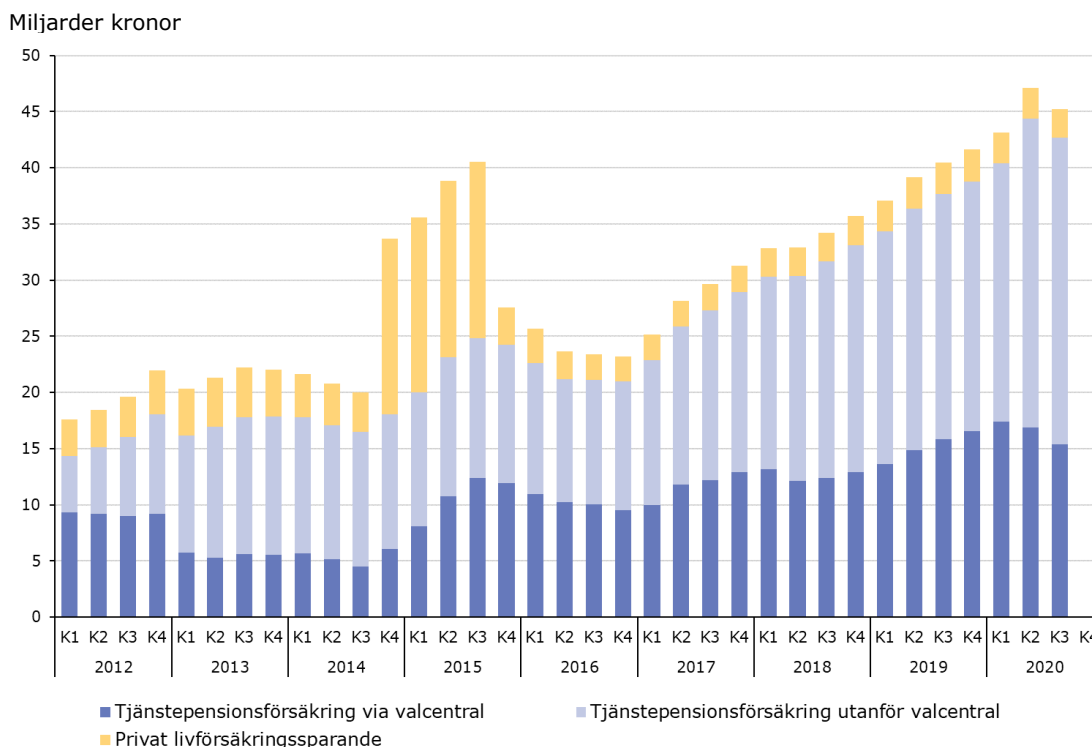
Med *depåförsäkring* avses en livförsäkring vars premier placeras i värdepapper eller i fondandelar. Försäkringstagaren kan själv välja vilka värdepapper eller fondandelar som premierna placeras i. Dessa placeras i en depå. Om premier enbart får placeras i fondandelar, anses en sådan försäkring vara en fondförsäkring.

Inflyttat försäkringskapital

Sedan mitten av 2000-talet är det möjligt att i vissa försäkringsavtal inom tjänstepensionsförsäkring och övrig livförsäkring flytta hela eller delar av det sparade försäkringskapitalet till ett annat försäkringsföretag. Under de senaste fyra kvartalen flyttades drygt 45 miljarder kronor av försäkringskapitalet (se diagram 14). Jämfört med motsvarande period förra året har det inflyttade kapitalet ökat med 12 procent (knappt 5 miljarder kronor). Flyttarna av tjänstepensionsförsäkring via valcentraler har minskat med 3 procent, medan flyttarna av tjänstepensionsförsäkring utanför valcentraler har ökat med 25 procent. Flyttarna av det privata livförsäkringssparandet, som omfattar privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar, har minskat med 8 procent.

Sedan 2012 har det årliga inflyttade försäkringskapitalet ökat från knappt 20 till drygt 45 miljarder kronor. Av denna ökning står flyttarna av tjänstepensionskapital utanför valcentraler för 79 procent.

Diagram 14. Inflyttat försäkringskapital, konkurrensutsatta försäkringar, årsvärden per kvartal, 2012–2020

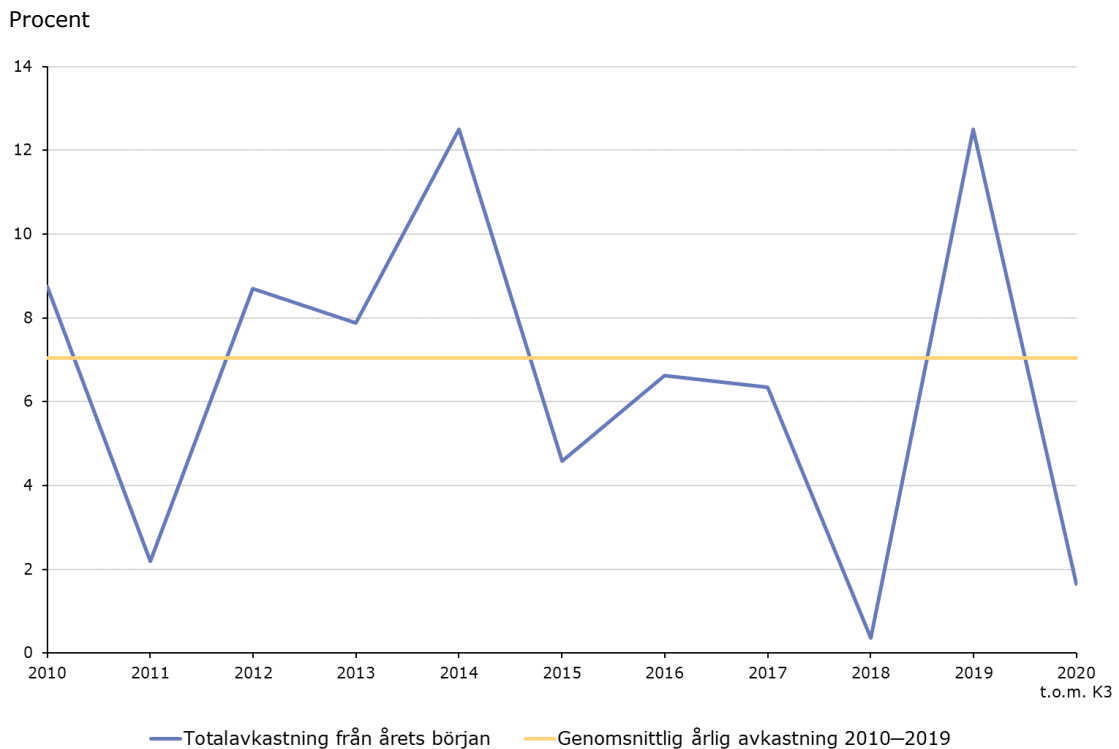
Anm.: Privat livförsäkringssparande omfattar privat kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring. Flyttat försäkringskapital avser hela det försäkringskapital (inkl. återbäringsskapital) som överförs genom inflyttning från annat företag, eller inom ett företag. Även inkomna premier (kapital) som avser beståndsöverlåtelse till företaget ingår, även i fall sådana belopp redovisas över balansräkningen. Flera av nivåförändringarna beror på att flytträtten successivt utökats till fler avtalsområden och att det därmed frigjorts mer kapital som kan flyttas. Nivåförändringen det fjärde kvartalet 2014 beror till stor del på att det flyttades sammanlagt 12,2 miljarder kronor till Nordea Livförsäkring i Sverige från Nordea Livförsäkring i Finland genom en beståndsöverlåtelse. För svenskägda företag är uppgifter baserade på Finansinspektionens tillsynsrapportering. För utlandsägda filialer är uppgifter som motsvarar Finansinspektionens tillsynsrapportering insamlade.

Källa: Svensk Försäkring.

Totalavkastning

Totalavkastningen är ett mått på värdeförändring och direktavkastning på de tillgångar som förvaltas av försäkringsföretagen för försäkringstagarnas räkning. Avkastningen på livförsäkringsföretagens tillgångar är betydelsefull eftersom den påverkar nivån på de framtida pensionsutbetalningarna. Hittills i år (till och med kvartal 3 2020) uppgick den genomsnittliga totalavkastningen på livförsäkringsföretagens tillgångar till 1,7 procent (se diagram 15). Medelvärdet för de årliga snittavkastningarna över de senaste 10 åren, fram till och med 2019, var 7 procent.

Diagram 15. Genomsnittlig totalavkastning på livförsäkringsföretagens tillgångar, 2010–2020

Anm.: Totalavkastningen (blå linje) är beräknat som ett medelvärde av livförsäkringsföretagens avkastningar, viktat med avseende på marknadsvärdet av de tillgångar som företagen förvaltar. Den genomsnittliga årliga totalavkastningen (gul linje) är ett medelvärde av de årsvisa genomsnittliga totalavkastningarna de senaste 10 åren.
Källa: Svensk Försäkring.

